

Farsund
kommune

Rapport
over kommunens
finans- og gjeldsforvaltning
pr. 31.08.2024

Innhold:

1. Lovverk og reglement
2. Forvaltning av kortsiktig likviditet
3. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva
4. Forvaltning av kommunens låneporteføljer
5. Risikovurdering – estimert renterisiko
6. Oppsummering

1. Lovverk og reglement

Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner stiller krav til kommunenes finans- og gjeldsforvaltning og rapportering av dette til kommunestyret.

Gjeldende finansreglement ble vedtatt av kommunestyret i juni 2021. Oppdatert finansreglement er vedtatt av Farsund kommunestyre 14.12.2023 sak 89/23.

Gjennom dette finans- og gjeldsreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

I det følgende rapporteres det på den enkelte forvaltningstype iht. reglementets krav. Rapporten har mindre søkelys på resultat målt mot budsjett. Dette er mer omtalt i kommunens økonomirapportering, der det også blir vurdert behov for budsjettendring.

I samsvar med kommuneloven og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner skal det gjøres en kontinuerlig vurdering av om kommunen tar vesentlig finansiell risiko i sin finans- og gjeldsforvaltning.

2. Forvaltning av kortsiktig likviditet

Forvaltning av kommunens ledige likviditet er omtalt i finansreglementet kapittel 9.4. Kommunen, ved rådmann og økonomikontoret, utfører selv denne forvaltningen.

Kommunens hovedbankavtale er med Sparebanken Sør. Konkurransen om ny hovedbankavtalen ble gjennomført og Sparebanken Sør leverte det tilbudet som hadde det beste forholdet mellom pris og kvalitet og er tildelt kontrakten for perioden 01.06.2023-31.05.2027. Rentebetingelser i avtalen er referanserente 3 mnd. NIBOR Pluss 0,76%. Innskuddsrente med 31 dagers varselfrist for uttak er 3mnd NIBOR med tillegg av 0,81%

Avkastningsmål definert i finansreglementet for midler med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet) er 3 mnd. NIBOR pluss minimum 0,3 %.

Utvikling av 3 mnd. NIBOR siste 12 måneder (kilde: KBN-finans)

3 mnd. NIBOR per 31.08.2024 er 4,73%.

LIKVIDITET

i 1000 kr

Innskudd	31.08.2023	31.12.2023	30.04.2024	31.08.2024	Rentebetingelse
Nordea	583	111	5	0	3 mnd +/- 0,00%
SØR (uten binding)	212 919	229 168	262 953	190 141	3m NIBOR + 0,76%
SØR (med binding)					3m NIBOR + 0,81%
SØR skattetrekk	26 588	21 182	26 396	28 384	3m NIBOR + 0,76%
SØR husbankordning	16 704	16 533	24 432	19 784	3m NIBOR + 0,76%
Sum innskudd bank	256 794	266 994	313 787	238 308	
Skagen høyrente/ pengem. fond	456	466	477	486	

All kortsiktig likviditet i Farsund kommune er per 31.08.2024 plassert hos kommunens hovedbankforbindelse.

Ut fra plasseringene som er gjort og bankens soliditet ser en ikke at det her er tatt vesentlig finansiell risiko. Likviditeten vurderes å være tilfredsstillende.

NB! Vi ser likevel at likviditeten fra samme periode i 2024 er noe svekket. Årsaken er bl.a. betaling av høy reguleringspremie til KLP 2023.

3. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Langsiktige finansielle aktiva er midler som ikke planlegges benyttet til drifts- eller investeringsformål i økonomiplanperioden. I Farsund er dette nærmere definert som vårt Kraftfond, men kan også være det tilhørende «Bufferfondet» som vil variere i størrelse.

Det går frem av pkt. 9.1 i finansreglementet at forvaltning av langsiktige finansielle aktiva kan settes bort til eksterne forvaltere som har relevante konsesjoner fra Finanstilsynet eller annen tilsvarende offentlig myndighet.

Etter at nytt finansreglement ble vedtatt av kommunestyret i juni 2021, ble det inngått en avtale om aktiv forvaltning med Pareto Asset Management. Kr 60 mill. tilhørende kommunens Kraftfond ble plassert i en investeringsportefølje bestående av rentefond (70%) og aksjefond (30%).

Strategi for plassering av langsiktig likviditet i oppdatert finansreglement vedtatt 14.12.2023 viser hvordan plassering i markedet skal fordeles på hovedgrupper av finansielle eiendeler (aktiva klasser):

Investeringsinstrumentene klassifiseres i følgende risikoklasser:

- Risikoklasse 1 Statsobligasjoner og innskudd i norske banker
- Risikoklasse 2 Likviditetsfond og sertifikater
- Risikoklasse 3 Obligasjoner og obligasjonsfond med gjennomsnittlig rating BBB- og bedre
- Risikoklasse 4 Obligasjoner/obligasjonsfond med rating lavere enn BBB-
- Risikoklasse 5 Aksjefond og enkeltaksjer i portefølje bestående av minimum 15 ulike selskaper (aktivt forvaltet portefølje) hvor det er tatt hensyn til diversifisering i ulike bransjer med videre
- Risikoklasse 6 Andre aktiva, som ikke inngår i risikoklasse 1-5

Risikoklasse	Aktivaklasse	Minimum	Nøytral	Maksimum
2, 3 og 4	Likviditetsfond- og obligasjonsfond	60 %	65 %	70 %
5	Aksjefond og enkeltaksjer i portefølje mv.	30 %	35 %	40 %

Aktiva fordelingen pr. 31.08.24 er som følger:

Farsund		
31.08.2024		
Fond	i NOK	i %
Pareto Likviditet B	7 648 674	10,8 %
Pareto Obligasjon B	22 155 266	31,4 %
Pareto Nordic Cross Credit H-I NOK	14 905 884	21,1 %
Kontanter	7 160	0,0 %
Pareto Aksje Norge B	11 948 033	16,9 %
Pareto Nordic Equity B NOK	7 123 573	10,1 %
Pareto Global B	6 740 578	9,6 %
SUM	70 529 168	100 %

Aktivafordeling	i NOK	i %
Norske aksjer	11 948 033	16,9 %
Globale aksjer	13 864 151	19,7 %
Renter	44 716 984	63,4 %
SUM	70 529 168	100 %

Test Aktivafordeling pkt 9.5.4	Minimum	Normal	Maks	i NOK	i %	Kontroll
Renter	60 %	65 %	70 %	44 716 984	63,40 %	OK
Aksjer	30 %	35 %	40 %	25 812 184	36,60 %	OK
SUM				70 529 168	100 %	

Test Kredittrisiko pkt 9.5.5	Maks	i Nok	i %	Kontroll
Investment Grade	100 %	37 256 882	53 %	OK
High Yield	20 %	7 452 942	10,6 %	OK

Vurdering av aktiva-fordeling og kredittrisiko er at samlet portefølje er innenfor rammene i finansreglementet vedtatt i desember 2023.

Porteføljens markedsverdi per utgangen av 2. tertial 2024 er NOK 70,5 mill.

- Porteføljens avkastning pr. 2.tertial endte opp med ca. 2,7 mill.
- Dette tilsvarer en avkastning på 3,75 % i tertiale.
- Hittil i år er avkastningen ca. 6,1 mill. Dette tilsvarer 9,45 % avkastning fra 1.1.2024.

Forvaltningens avkastningsmål er å oppnå tilfredsstillende avkastning sett i forhold til risikoprofilen. Målet innebærer at det søkes å oppnå en verdistigning som er minst like god som markedet for de respektive porteføljer. Forventet årlig avkastning basert på historisk avkastning for porteføljen er 3,4 % over tid. Plasseringene har tidshorisont på 3-5 år. Avkastning for perioden er 3,75 %. Hittil i år avkastningsprosent på 9,45 % og er dermed over forventet avkastning samlet fra start.

Siden start er årlig avkastning av porteføljen beregnet til 5,3%.

Se tabell nedenfor der porteføljen sammenlignes med aktuelle indekser:

TIDSVEKTET AVKASTNING VS. INDEKSER

Farsund kommune - FUND

For perioden fra 01.07.2021 til 31.08.2024

Tidsperiode	Tidsvektet avkastning (%) for porteføljen vs. indekser				
	PORTEF.	Government Bill & Bond Index	Oslo Børs OSEFX	MSCI World Net Total Return	65% SOLIX 17,5% OSEFX 17,5% MSCIW
01.07.2021 til 31.12.2021	1,78	0,05	4,73	9,90	2,22
31.12.2021 til 31.12.2022	-1,83	1,20	-7,09	-8,54	-1,27
31.12.2022 til 31.12.2023	7,58	3,22	11,19	27,96	7,95
31.12.2023 til 31.08.2024	9,45	2,84	12,08	21,38	7,61
Hele perioden					
01.07.2021 to 31.08.2024	17,66	7,47	21,27	56,12	17,23
Annualized	5,27	2,30	6,28	15,10	5,15

I porteføljens avkastning som er presentert i denne rapport er kostnader fratrasket, dvs. at det er nettoavkastning som vises.

4. Forvaltning av kommunens låneporteføljer

Rammer og retningslinjer for forvaltning av gjeldsporteføljen følger av kapittel 9.3 i finansreglementet.

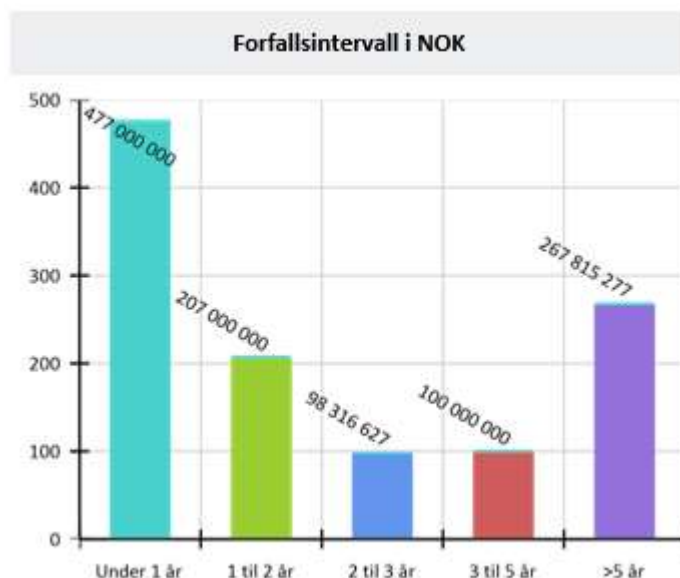
KOMMUNENS ORDINÆRE LÅNEGJELD

alle tall i 1000 kr

Långiver	31.08.2023	31.12.2023	30.04.2024	31.08.2024	Andel av total-gjeld i %	Gjeldende rente	Rentetype / vilkår	Rentetype / Margin	Rentetype / fastrente utløpsdato	Avdragstype	Sluttdato
Husbanken flytende	110 623	108 803	122 372	121 923	11 %	3,873 %	Flytende husbank *	Husbank	Flytende		2023-2052
KommunalBanken	60 200	58 480	56 760	56 760	5 %	2,37 %	Fastrente	Fast	Fast, utl '25	Serie	10.09.2040
SEB MB	160 000	160 000	160 000	160 000	14 %	5,043 %	NIBOR3M + 0,293	0,293 %	Flytende	Ingen avdrag	20.08.2025
DnB	121 000	121 000	121 000	121 000	11 %	5,150 %	NIBOR3M + 0,43	0,43 %	Flytende	Ingen avdrag	14.03.2025
DnB	124 500	124 500	124 500	124 500	11 %	4,867 %	NIBOR3M + 0,147	0,147 %	Flytende	Ingen avdrag	16.09.2024
KommunalBanken	100 000	100 000	100 000								21.05.2024
KommunalBanken	207 000										18.09.2023
KommunalBanken	98 000	98 000	98 000	98 000	9 %	3,99 %	Fastrente	Fast	Fastrente	Ingen avdrag	21.04.2027
KommunalBanken	130 000	90 991	90 991	89 449	8 %	5,50 %	PT	KBN- PT	Flytende	avdrag	16.06.2053
KLP		107 000	107 000	107 000	9 %	5,30 %	Nibor +0,57	0,570 %	Flytende	Ingen avdrag	18.03.2026
Sparebank 1 Markets		100 000	100 000	100 000	9 %	4,89 %	Fastrente OBL	Fast	Fastrente	Ingen avdrag	18.09.2028
Sparebank 1 Markets			71 500	71 500	6 %	4,78 %	NIBOR3M - 0,01	-0,010 %	Flytende	Ingen avdrag	08.10.2024
Nordea Markets				100 000	9 %	5,04 %	NIBOR3M + 3,95	0,400 %	Flytende	Ingen avdrag	21.05.2026
	1 111 323	1 068 775	1 152 124	1 150 132	100 %	4,18 %					

*Viser totalt volum lån med flytende rente i Husbanken på rapporteringstidspunkt.

Kommunens samlede ordinære lånegjeld pr 31.08.2024 utgjør kr 1 152 mill. Snittrenten for porteføljen pr.31.08.2024 er 4,18 %. Referanserenten 3 mnd. NIBOR per 31.08.2024 er 4,73%. Lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder er kr 477 mill., noe som er ca. 41 % av porteføljen. Porteføljens kapitalbinding er samlet på 4,08 år. Refinansieringsrisiko vurderes som akseptabel.

RENTEBYTTEAVTALER - ORDINÆR LÅNEGJELD

Farsund kommune har valgt å rentesikre sin gjeldsportefølje ved bruk av rentebytteavtaler.

alle tall i 1000 kr	Beløp	start	utløper	Farsund kommune betaler:	Farsund kommune mottar:	Markedsverdi
Gjeldende renteswaper pr. 31.08.2024						
Swap - Sparebanken Sør	80 000	des. 2021	des 2027	Fast 1,56%	Flytende 3mnd NIBOR	2 528
Swap - Nordea	62 475	mai 2017	mai 2025	Fast 1,24 %	Flytende 3mnd NIBOR	2 186
Swap - Nordea	125 000	des 2021	des 2027	Fast 2,725 %	Flytende 3mnd NIBOR	2 494
Gjeldende SWAP'er - sikringsinstrument	267 475				Samlet markedsverdi på rentederivater:	7 208

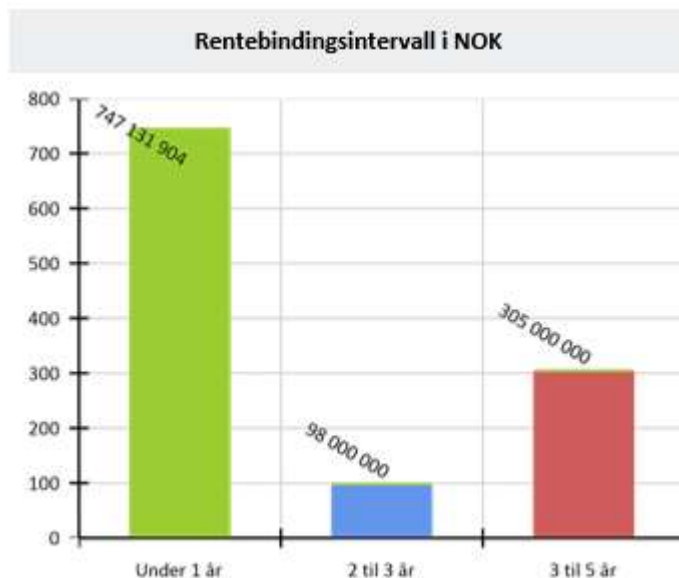
Formålet med sikringen er forutsigbare og faste betalbare rentekostnader for sikret del av låneporteføljen. Sikringen er i samsvar med rentesikringsstrategien nedfelt i finansreglementet pkt. 9.3.3.

Rentebindingsperiode

Forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader er overordnet mål i styring av låneporteføljen.

Forutsetninger i finansreglementet er at 50 % flytende og 50 % fast skal vurderes ut fra markedssituasjonen. Andel lån med flytende rente (under 1 år) er pr. 31.08.2024 på 65 %.

Rentebindingen vurderes å være i tråd med finansreglementet og rentesikringsstrategi.

5. Risikovurdering – estimert renterisiko

Ved å sette opp en enkel stresstest, kan en få en vurdering på hvor mye tap som kan oppstå dersom flere indikatorer slår inn samtidig i løpet av en tidsperiode. En slik stresstest er med på å vise om en tar finansiell risiko.

Stresstest pr 31.08.2024	Balanse	Endringsparameter	Rente durasjon	Kreditt durasjon	Beregnet tap/gevinst
Lån med rentebinding under 1 år	747	1 %			-7,47
Lån med rentebinding over 1 år	403				-
Selvfinansierende lån *)	384	1 %			3,84
Bankinnskudd flytende rente	238	1 %			2,38
Norske aksjer	12	30 %			-3,59
Internasjonale aksjer	14	20 %			-2,77
Obligasjoner Renterisiko	45	1 %	0,33		-0,15
Obligasjoner Kreditt risiko	45	1 %		2,18	-0,97
Mulig tap/gevinst vil utgjøre:					-8,74

Tall oppgitt i millioner kr

I stresstesten ovenfor har en brukt 1 % renteoppgang, samt fall i norske aksjer på 30% og internasjonale aksjer på 20%, alt innenfor samme tidsperiode (ett år). Beregningen viser at i en slik scenario vil mulig tap utgjøre kr 8,74 mill. Tapet som er symbolisert i stresstest ville være utfordrende men håndterbart for Farsund kommune.

*) Estimert selvfinansierende lån er den andelen av Farsund kommunes langsiktige gjeld som består av lån innenfor selvkostområdene, startlån og formidlingslån samt lån innenfor rentekompensasjonsordninger i Husbanken (anslag på ca. 30 % av total gjeld som selvfinansierende gjeld). Dersom flytende rente øker på gjeld tilknyttet vann og avløpsinvesteringer kan den økte rentekostnaden dekkes inn i form av en økning i brukerbetalingene. Husbankens rentekompensasjon dekker som regel den flytende rentesatsen på kommunale lån.

Sikkerheten oppnådd gjennom rentebytteavtaler, og ledig likviditet som flytende bankinnskudd, reduserer ett eventuelt tap. Renterisiko pr. 31.08.2024 vurderes som akseptabel.

6. Oppsummering

Det er ikke avdekket avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen av kommunens gjeldsportefølje.

Finansreglementet er av uavhengig kompetanse vurdert i tråd med forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner.